

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

1750

Caput XVIII. Quid statuendum sit de reprobatione negativa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83620)

Et hoc modo circa Pharaonem accidit: qui cum à Deo excitaretur ad regni sui tutelam, abusus est hac excitatione in crudelitatem. Hæc S. Thomas.

12.
Instantia ul-
teriorum
Solutione.

Quod si infistas: Repugnat Deum summe bonum inclinare voluntates reproborum hominum ad malum, etiam *occasionaliter*; distinguenda erit hæc propositio: Repugnat Deum summe bonum inclinare ad malum occasionaliter, id est

hominem constituere in tali occasione, quæ natura sua trahat ad peccatum, concedo: id est hominem ponere in ea duntaxat occasione, quæ posset illum excitare ad bonum, nisi propriæ perversitatis malitia abriperetur in malum, nego.

Argumentum Calvinii ex Epistola ad Rom. cap. ix. v. 11. in proximo capite expeditur.

C A P U T XVIII.

Quid statuendum sit de reprobatione negativa.

S U M M A R I U M.

1. Sententiæ, & opiniones Thomistarum.
2. 3. Sententia Augustiniana.
4. 5. 6. Reprobatio negativa suam ex parte re-

- probi causam habet, nempe originale peccatum.
7. & seqq. solvuntur objectiones.

1.
Sententiæ &
opiniones
Thomista-
rum.

THOMISTARUM complures, quibus etiam subscribunt Sylvius, Estius, & Collegium Salmanticense, tenent negativam reprobationem, quam definivimus supra non electionem multorum ad regnum cæteris electis, nullum ex parte reprobis habere motivum; sed Deum absolutum donorum suorum Dominum, quemadmodum absque ullo meritorum intuitu electos prædestinavit ad gloriam, ita etiam nulla operum habita ratione plurimos reprobasse. Docent quippe hi Theologi, Deum principio voluisse rationalem creaturam, id est Angelos, hominesque creare; deinde quosdam pro suo beneplacito ad gloriam prædestinasse relictis aliis: tum electis singulæ gratiarum dona parasse; ac postremo prævidisse peccata eorum, qui prædestinati non sunt, eosque ad supplicium ex tali præscientia damnasse. Qua opinio longe abest ab impietate Calvinii; non enim gravissimi illi Theologi ex Divina reprobatione peccata hominum fieri putant, neque reprobos conditos fuisse ad damnationem, ut visum hæresarchæ illi, qui summa cum errore malitia asseruit trahi reprobos ad interitum sempiternum fatali quadam necessitate. Neque tamen prædictam Thomistarum sententiam probant omnes illius Scholæ Magistri: sed plures fatentur solum originale peccatum esse causam, cur homines à regno cælorum fuerint exclusi; ut docent Gonet, Lemos, Bancel, & novissime Eminentissimus Gotti. Hi tamen, cum in statu quoque innocentie efficacem gratiam, & gratuitam prædestinationem propugnent, tenentur saltem reprobationem negativam angelorum statuere ante præscientiam cujusque peccati, quemadmodum ante prævisionem

R. P. Berti Themi, Tom. I.

meritorum defendunt Angelorum bonorum electionem. Nam in eo instanti, quo ante quæcunque merita Angelorum aliqui prædestinati fuerunt, reliqui profecto reprobatii sunt negative, id est non electi. Datur ergo aliqua reprobatio negativa ante prævisionem demerita, scilicet reprobatio angelorum, ut fatetur Cardin. Gotti de Reprob. q. 1v. dub. 2. in fine. At si hæc vera sunt, quomodo valida erunt argumenta, quæ ab his Theologis afferuntur de reprobatione hominum propter originale peccatum, eo quod in Epist. ad Romanos cap. 9. exprimitur nomine odii & ab Augustino appelletur opus justitiæ, & poena peccati? Hæc manifesto constare nequeunt, nisi viri illi docti reponant, negativam reprobationem in hominibus quidem esse opus justitiæ, sed in angelis denegationem beneficii indebiti. Verum si hæc dicantur, corruunt argumenta, quibus Augustinus demonstrat adversus Pelagianos existentiam originalis peccati, propterea quod imago Dei creata cum elevatione ad finem supernaturalem, non possit absque culpa à regno cælorum excludi. Etenim respondere poterunt Pelagiani, etiam Angelum cum elevatione ad finem supernaturalem fuisse conditum, & tamen sine ullo demerito exclusum à gloria, & consequenter exclusionem istam non esse poenam, neque ex ea demonstrari parvulos, qui non abluti baptismo decedunt, & cælesti regno consensu Pelagianorum privantur, originali obnoxios esse peccato.

Ergo Augustiniana sententia est, quod Deus principio ita disposuit naturam hominum & angelorum, ut in eis prius ostenderet quid posset liberum arbitrium, deinde quid gratiæ suæ beneficium. Con-

2.
Sententia
Augustiniana.

§ 5

tulit,

tulit autem utrisque gratiam, sine qua perseverare non poterant, atque ut actu perseverarent in arbitrii potestate reliquit. Voluit proinde in eo priori instanti salutem & gloriam tam angelorum, quam hominum, non absoluta prædestinatione, sed conditionate tantum, idest, si per liberum arbitrium in accepta iustitia stetissent. Prævidit tum ex Angelis quosdam perseveraturos, quosdam casuros, & illos ad gloriam assumens in præmium perseverantiæ majori adjutorio cumulavit, & certitudine beatitudinis; hos vero iuste in perditione sua dereliquit. Quare Angelorum pars electa est propter meritum, pars propter demeritum reprobata. Vidit pariter Adæ peccatum, ex eoque conflata universi humani generis massam infectam ejusdem Adæ nequitia, quam potuisset idcirco perdere universam. At statuit eam reparare, decrevitque, ut pro omnibus hominibus Unigenitus, quem genuit ante Luciferum, natus in tempore ex Maria Virgine mortem subiret. Noluit tamen beneficio mortis Christi omnes Adæ posteros fieri eodem modo participes. Quibusdam beneplacito voluntatis suæ constituit conferre talem gratiam, quæ concupiscentiam etiam in baptizatis remanentem ad luctam præsertim in extrema vitæ periodo reprimat, ita ut finaliter perseverent, & efficaciter perducantur ad gloriam. Atque hi sunt *vasa misericordiae*, sive prædestinati. Reliquis Deus donorum suorum Dominus noluit tantam gratiam impertiri: sed ut ostenderet cum misericordia iustitiam, permittit ex illa perditionis massa nonnullos privari gratia baptismatis, nonnullos, etiam ex baptizatis, perduellis concupiscentiæ motibus assentiri, & propriali libertate perire. Quapropter quisquis damnatur propter originale peccatum, aliquo pacto damnatur; sed alii proxime, alii remote: proxime illi, quibus tale peccatum non remittitur per baptismum: remote autem & radicaliter tantum alii, quibus peccatum originale remissum est, sed iusto Dei iudicio permittuntur cadere, jactari carnalibus concupiscentiis, & per liberum voluntatis arbitrium perire.

3.
Augustiniana
sententia
ab auctori-
tate fulcitur.

Hæc est vera Augustiniana doctrina, quam tradit S. P. Epist. 105. ad Sixtum, in Ench. cap. 98. lib. 111. contra Julianum cap. 3. Fulgentius lib. 1. de Verit. Prædest. & grat. Prosper ad Septimam object. Gallorum, Africani Patres in Epist. Synodica cap. 6. Etiam S. Thomas ejusque discipuli celebriores Zumel, Lemos, Bancel, Godoy, Gotti, qui, ut diximus, in his quæ spectant ad reproba-

tionem hominum nobiscum stant. Ex nostris vero omnes ferme, Norisius, Gregorius, Argentinas, Gibbon, Gvardi, Bellelli, Manso, Piette, omnes, inquam. Tantum de Baptizatis dissentire videntur Puteanus, Alviz, & Florez, sed explicata à nobis sententiæ neque istos arbitror refragari. Habemus ex Scotistis quoque Macedo & Frassen: ex recentioribus Juenin, Du Hamel, Habert, L'Herminier: ex ipsa Societate Jesu Bellarminum, Suarezium, Edmundum Simonnet, Vasquesium & quotquot docent peccatum Adæ demeruisse posteris gratiam congruam. Sed plura de his apud Norisium in Vindiciis cap. iv. §. xi. Nos, cum cætera capita Augustiniana doctrinæ alibi vindicaverimus, hoc postremum de causa negativæ reprobationis facile, Deo auspice, ac præeunte Augustino expeditimus.

PROPOSITIO: Reprobatio negativa suam ex parte reprobi causam habet, nempe originale peccatum.

Tribus argumentorum generibus hæc propositio demonstratur, 1. Ex Sacris literis. II. Ex auctoritate Augustini. III. Ex ratione theologica. Ex Sacris literis profero unicum testimonium Pauli ad Rom. cap. ix. 11. 12. & 13. *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali, ut secundum Electionem propositum Dei maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: Quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui. Et infra v. 21. An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud in contumeliam?* Hæc verba nequeunt intelligi de reprobatione positiva, ut liquet, hæc enim fit ex præscientia actualium peccatorum, ut supra adversus Calvinianos est demonstratum. Igitur de reprobatione negativa sunt proculdubio exponenda. Jam vero ita argumentor, Qui reprobati sunt negative, odio habentur à Deo, & appellantur vasa iræ, vasa contumeliæ: Non possent autem odio haberi, neque appellari vasa contumeliæ, vasa iræ, nisi propter originale peccatum: Ergo propter originale peccatum reprobati sunt negative. Probatur minor 1. quia nihil potest odisse Deus eorum, quæ fecit, ut legitur Sap. xi. 25. Omnia enim, quæ ipse fecit, sunt valde bona. Quid ergo odisse potest in Esau, quid in reprobo, nisi quod ipse non fecit, id est originale peccatum? unde præclare S. P. lib. 1. ad Simpl. q. 2. *Non odit Deus Esau hominem, sed Esau peccatorem.* Et in Epist. ad Sixtum: *Quid oderat*

Probatur I.
ex Scriptura.

oderat in Esau antequam fecisset aliquid mali, nisi originale peccatum? Præterea habet Deus potestatem ex eadem massa perditionis unum eligere, alium reprobare, propterea quod massa illa peccato primi hominis est inquinata; quomodo figulus ex eodem luto unum vas in honorem, aliud fingit in contumeliam: at si hæc massa eo fine producta ut si perstitisset in accepta originali iustitia ad beatitudinem eveheretur, antequam ulla nequitia inficeretur foret Dei lubitu destinata ut ex ea fierent vasa iræ, non videretur in Deo perfecta illa iustitia, quæ postulat, ut nemo sine malis meritis damnetur. Et ideo Augustinus in Epist. 157. ad Optatum: *Merito, inquit, videretur injustum, quod sunt vasa iræ ad perditionem, si non esset ipsa universa ex Adam massa damnata. Quod ergo sunt inde nascendo vasa iræ, pertinet ad debitam penam.* Postremo qui reprobationem negativam à sola Dei voluntate repetunt, ex hoc eodem Apostolico testimonio sententiam suam stabilire conantur, dicentes: posse Deum nulla habita ratione meritorum excludere creaturam rationalem à regno tanquam à beneficio non debito. Sed hoc falsum est, quoniam Deus neminem derelinquit, neminem rejicit, nisi ipse antecederet ab homine derelinquatur, atque, ut mox demonstrabitur, sola exclusio rationalis creaturæ à regno etiam si non prædestinetur ad gehennam, ignisque supplicium, pœna maxima est. Assignari ergo debet istiusmodi pœnæ, sive reprobationis, aut si mavis istud dicere, Divinæ derelictionis motivum aliquod ex parte reprobi: ideoque bene ac sapienter Augustinus citata ad Sixtum Epistola: *Querimus causam prædestinationis, & invenire non possumus: querimus causam derelictionis, & invenimus eam causam esse peccatum originale.*

5.
Probatur 2.
ex S. Augu-
stino,

Ex Augustino autem præter ea, quæ dicta sunt, hæc depromuntur. Ac primum: Augustiniana sententia est, Adamum non habuisse quidem perseverantiam, quam si habuisset proculdubio perseverasset, sed hoc dono primum hominem minime indiguisset, quia tales vires habebat ejus voluntas, quæ sine ullo fuerat instituta peccato, & nihil illi ex se ipsa concupiscentialiter resistebat, ut digne tantæ bonitati, & bene vivendi facilitati perseverandi committeretur arbitrium. Nunc vero, ut actu perseveret, opus est auxilio validiori: quoniam, si in tanta infirmitate vitæ hujus, sibi relinqueretur voluntas, ut in adiutorio Dei, sine quo perseverare non pos-

R. P. Berti Theol. Tom. I.

set, maneret si vellet, inter tot, & tantas tentationes voluntas ipsa succumberet. Quare peccato Adæ deperdita est potentia illa proxime expedita perseverandi, quæ nisi data esset primo homini, non utique sua culpa cecidisset. Data est propterea per adiutorium illud, sine quo non poterat perseverare si vellet, non tamen tali, quo in illo Deus operaretur ut vellet. Hæc ergo potentia proxime expedita potentiori gratia conferatur modo prædestinatis, per auxilium scilicet actualis perseverantiæ, sive per adiutorium quo Deus operatur in nobis velle, & perficere. Atque hoc adiutorium, & hæc expedita ab omni impedimento potentia, quibus deest, pœna peccati est. Hæc docet Augustinus de Corrept. & Grat. cap. XI. & XII. iisdem plane verbis. Ex quibus manifestè thesis nostra probatur: quippe illi negative reprobatum sunt, quibus Deus non præparavit donum actualis perseverantiæ, neque conferre decrevit adiutorium, quo vividiori gratia reddatur in extremo agone potentia proxime expedita, ut nulla adversitate vincatur; cuius potentiæ privatio in nobis pœna est originalis peccati: Ergo propter originale peccatum, saltem remote, reprobatum quisquis reprobatum. Atque hoc argumento mirifice confirmatur sententia, quæ repetit necessitatem gratiæ efficacis ex sola corruptione naturæ: unde illud alto silentio prætereunt, qui se Augustinianos prædicant, & in utroque statu gratiam efficacem propugnant. Sed recole quæ dicta sunt lib. IV. cap. 8. & 9. Secundo Augustinus nullam prædestinationem gratuitam admittit nisi post Adæ peccatum; nam lib. de Dono Persev. cap. XIV. Prædestinationem definit *præscientiam ac præparationem beneficiorum, quibus certissime liberantur quicunque liberantur.* Et liberatio quidem miseriam pœnamque supponit. In libro quoque XV. de Civit. Dei cap. 21. *Ex Adami, inquit, origine damnata, veluti massa una merita damnationi tradita, Deus fecit alia in contumeliam vasa iræ, alia in honorem vasa misericordiæ.* Si ergo prædestinatio supponit peccatum; illud supponit & reprobatio negativa, quæ cum sit non electio aliquorum electis aliis, fit cum prædestinatione eodem, ut inquirunt, signo & instanti. Rursus negativa reprobatione fiunt homines vasa contumeliæ, ut ex Apostolo demonstravi: Sed per Augustinum si fierent homines vasa contumeliæ sine originali peccato, esset Deus injustus & iniquus; ait enim S. Pater Epistola 506. nunc 86.

§ 2

Hæc

Hæc massa si esset ita media, ut quemadmodum nihil boni, ita nec mali aliquid mereretur, non frustra videretur iniquitas, ut ex ea fierent vasa in contumeliam. Ergo per Augustinum nemo reprobatus est negative nisi propter originale peccatum. Denique S. Pater, negantibus Pelagianis originale peccatum, fatentibus tamen pueros sine baptismo raptos à regno cælorum excludi, propter apertissimam Evangelii sententiam, Nisi quis renatus fuerit, &c. telo isto hæreticos laceffit, ac reprimat: Excluduntur pueruli à gloria; ergo pœnæ subijciuntur. At Deus iustus non infligit pœnam absque culpa: culpam igitur habent aliquam infantes illi, qui ante usum rationis non expiati Baptismatis unda rapiuntur. Quod argumentum, ut satis liquet, nullum esset, si creatura rationalis ad regnum cælorum ordinata posset inde excludi absque culpa. Utitur S. Pater hoc argumento lib. III. contra Julianum cap. 3. ubi recitata Christi Sententia, Nisi quis renatus fuerit, &c. ait: Verum vos excellentissimi amatores illius vitæ, quæ futura est æterna cum Christo, nullam pœnam putatis esse imaginis Dei in æternum exulare à regno Dei: cum, si parvam pœnam esse diceretis, non esset hæc vox beati amatoris illius regni, sed miseri contemptoris. Ac subinde: Porro si quod huic sufficit causæ, parvam saltem pœnam fatemini esse, quæ magna est, ut imago Dei non sinatur intrare in regnum Dei: obsecro aperite qualescunque oculos, & videte quæ iustitia pœna ista instigenda sit parvulo, quem clausis oculis originali obnoxium negatis esse peccato. Sane hæc verba nequeunt intelligi de alia pœna, quam de exclusionem sola à regno Dei; quia hanc solam à regno Dei exclusionem Pelagiani concedebant in pueris non baptizatis, adeo perveraces & impii, ut nullam in his peccati pœnam agnoscerent.

6.
Probatur 3.
ratione.

Ex dictis hæc theologicæ argumentationes petuntur. I. Reprobatio negativa est non electio aliquorum electis aliis: Non electio supponit maculam originalis peccati: Ergo hanc maculam supponit negativa reprobatio. II. Reprobatio negativa est pœna: igitur supponit culpam. III. Quamvis gloria non sit debita rationali creaturæ, quemadmodum neque illi debetur gratia, ut contra Bajum Fide Catholica profitemur; ex quo tamen Deus condiderit rationalem creaturam cum originali iustitia, & cum gratia sanctificante, iniquus esset si perseverantem in gratia & nulli demeri-

to obnoxiam à regno cælorum excluderet: Ergo ideo illam à regno excludit, quoniam acceptam iustitiam deperdidit, & originali labe contabuit. IV. Ut prædestinatis gratis confertur perseverantia finalis, ita reprobis iusto Dei iudicio negatur: Quod careant reprobi perseverantia finali pœna est originalis peccati, cuius effectus est privatio potentie expeditæ perseverandi, quam beneficio Conditoris acceperat primus homo: Igitur negativæ reprobationis motivum est macula originalis. IV. Dei constitutio, quæ electis aliis plurimi reprobantur, in ordine ad electos est actus misericordie liberantis: Ergo in ordine ad reprobos est actus iustitiæ punientis. Hæc omnia ex dictis videntur satis manifesta.

CONTRARIA ARGUMENTA REFUTANTUR.

Opp. 1. Apostolus in Epist. ad Romanos citato cap. 9. ait, Elau odio habitum fuisse, *antequam aliquid boni egisset, vel mali*; ergo independentem à præscientia cuiusque peccati reprobatus est Elau. Ad hæc: ibidem Apostolus refundit reprobationis motivum unice in Dei potestatem exemplo figuli, qui ex eodem luto fingit quædam vasa in honorem, quædam in contumeliam; ideoque ex Dei voluntate, & inscrutabili iudicio fit tam prædestinatio, quam reprobatio. Ulterius S. P. Augustinus lib. I. de Dono Perseverantiæ cap. VIII. non minus reprobationem refert ad inscrutabilia iudicia Dei, scribens: *Cur in eadem causa me potius, quam illum puniet, aut illum potius quam me liberabit? hoc non dico: si quæris, quare? quia in hac re sicut iusta est ira ejus, ita inscrutabilia iudicia ejus.* Idem docet S. Thomas lib. I. ad Annibaldum q. unica art. 3. dicens: *Voluntas, secundum quam vult Deus aliquem non salvari, non requirit aliquam rationem ex parte voliti, cum salus gloriæ non sit debita naturæ humanæ.* Denique hæc omnia confirmantur ratione; nam Deus est gloriæ Dominus absolutus; potest ergo illam creaturæ rationali denegare, etiam si nullum in ea præsupponatur peccatum.

Resp. Apostolum per ea verba *antequam aliquid boni egissent, aut mali*, excludere merita personalia, non originale peccatum, ut supra ratione, & Augustini auctoritate satis superque probavi. Refundit vero in Dei potestatem, & in iudicia Dei inscrutabilia reprobationem comparative acceptam, non absolute.

7.
Obiectio 1.

Solutio.

solute: nempe, cum omnes homines spectent ad massam eamdem luti, sive ad humanam naturam primi hominis macula infectam, & posset Deus iusto iudicio universam damnare, ex ea quædam vasa honoris, quædam iræ & contumeliæ fieri constituit, sola quidem sua potestate, quia in hac re sicuti iusta est ira ejus propter peccatum, ita magna est ejus misericordia propter demeritum. Eadem est sententia Augustini, eadem est D. Thomæ: qui in Epistolam ad Romanos scribit: *Deus liberam habet potestatem ex eadem massa corrupta generis humani, sicuti ex quodam luto . . . quosdam homines facere præparatos in gloriam, quosdam in miseria relictos, &c. & Q. III. de Veritate art. 2. In ipsa electione ratio est divina bonitas: ratio autem reprobationis peccatum originale, ut Augustinus dicit. Quod ergo scripserat ad Annibaldum accipiendum est de massa generis humani spectata cum originali noxa: qua præsupposita est quidem gloria beneficium indebitum, cum tamen deberetur creaturæ rationali conditæ à Deo cum originali iustitia & gratia sanctificante, si in his per liberum arbitrium perseverasset. Ex quibus solvitur quoque ratio postremo loco producta.*

8.
Explicatio
Solutionis.

Hæc ex dictis facile comprobantur: sed manifestius etiam explicabuntur. Reprobatio absolute, & comparative potest considerari. Absolute, si instituitur quæstio; Cur E. G. reprobatus est Cain, cur Esau, cur Judas? Comparative si quæras, cur non reprobatus Abel & reprobatus est Cain ex uno Adamo progeniti? Cur Esau, & non Jacob? Cur Judas, non Petrus? Priori ergo quæstioni absolute propositæ, respondemus: Propter peccatum originale; *Ex uno quippe omnes in condemnationem non iniustam judicati sunt ire, sed justam. Qui ergo liberatur gratiam diligit, qui non liberatur debitum agnoscat, ait lib. de Dono Persev. cap. VII. Augustinus: & pariter S. Thomas in Epist. ad Rom. Cum omnes homines propter peccatum primi parentis damnationi nascantur obnoxii, quos Deus per suam gratiam liberat, sola misericordia liberat: & sic quibusdam est misericors quos liberat, quibusdam autem justus, quos non liberat: neutris autem iniquus. Alteri autem quæstioni, Quare liberatus est Abel non Cain, quare Jacob non Esau, quare Petrus non Judas, si omnes ex uno homine in condemnationem justam judicati sunt ire? respondendum est cum Apostolo: *An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem**

vas in honorem, aliud vero in contumeliæ? Cum Augustino eodem loco: Cur iste assumatur, ille derelinquatur, inscrutabilia sunt judicia Dei. Cum beato Thoma in caput VI. Joannis: Ratio quidem in generali potest assignari, ut scilicet in his qui non trahuntur appareat & resurgat ordo divine justitiæ, in illis autem qui trahuntur immensitas divine misericordiæ. Quare autem in speciali trahat hunc, & illum non trahat, non est ratio aliqua, nisi beneplacitum voluntatis Divine. Quamobrem præcedentia argumenta, & si quæ sunt his consimilia, hac distinctione solvantur: Refunditur in solam potestatem, & inscrutabile iudicium Dei reprobatio in particulari & comparative accepta, concedo: considerata generaliter & absolute, id nego.

Opp. 2. Saltem in reprobis baptizatis, quibus originale peccatum remissum est, nequit tale peccatum esse reprobationis motivum; quippe Concilium Tridentinum Sess. v. de Originali Peccato hoc decreverat edidit: *In renatis nihil odit Deus, quia nihil est damnationis iis, qui vere conscripti sunt cum Christo per baptismum in mortem. Quod affirmat etiam S. P. Aug. lib. I. ad Bonifac. cap. X.*

9.
Objectio 2.

Perdifficile est hoc argumentum, quo plures permoti à sententia Augustini recesserant, ejus verba à nobis perversa intelligentia accipi autumantes, cum iidem profecto minime fuerint illa affecti. Nequeunt enim percipere, quomodo originale peccatum remittatur, & nihil in renatis remaneat damnationis, & tamen illud causa sit reprobationis negativæ omnium damnatorum. Advertendum tamen iis erat, hanc eandem esse secundam apud Prosperum objectionem Gallorum, qui Augustinianam doctrinam suggillabant, quasi ex ea consequatur, quod ab his qui non sunt prædestinati ad vitam non auferat baptismi gratia originale peccatum: Cui tamen objectioni neque Prosper, neque quispiam alius Augustinianæ sententiæ vindex respondit S. Augustinum de baptizatis minime esse locutum. Neque hæc ullatenus poterant respondere, utpote qui bene noverant odisse Deum juxta Augustinum in Esau originale peccatum, cui proculdubio per circumcisionem remissum fuerat. Quomodo ergo ex hoc evadendum est labyrintho? Non quidem filo quorundam, qui respondent peccatum originale remitti quatenus est peccatum personæ, non quatenus est peccatum naturæ. Non est adeo perspicax ingenium nostrum, ut hæc tam speciose dicta

Notandum 1.

assequatur: quippe non flocci facienda videntur quæ Adversarii reponunt, peccatum originale dici peccatum naturæ quia contrahitur nascendo: personam vero ac naturam in hoc tantum differre, quod illa est natura ipsa per se incommunicabiliter existens: irrationaliter dici remanere infectam in individuo naturam dum persona renascitur: separari non posse nequitiam & damnationem unius ab altera: non esse denique verum quod nihil damnationis remanet in renatis, si remanet natura ipsa damnata; & alia istiusmodi, in quibus, si virorum illorum premanur vestigia, vereor ne adhuc in labyrintho versemur.

Notandum
2.

Itaque recurrendum est ad statuta supra Augustiniana principia. Diximus ex originali peccato non solum consequi privationem gratiæ sanctificantis, sed etiam expeditæ ad perseverandum, quæ tollitur per auxilium quo, necessarium in præsentis agonis statu, ubi caro concupiscit adversus spiritum, spiritus adversus carnem; non quod sine tali auxilio non detur potentia, & facultas liberi arbitrii, quæ stat, ut alibi demonstrabimus, etiam sub minima gratia; sed quia non viget amplius hujus arbitrii sanitas, quam primi peccati granditate perdidimus; & quam perficit medicinalis gratia Christi faciens ut faciamus præbendo vires efficacissimas voluntati. Non opus est eadem repetere iis, qui Augustini libros de Gratia, & Perseverantiæ dono legerunt. Qui ergo non baptizantur à regno cælorum proxime excluduntur propter peccatum originale, quatenus sequitur inde privatio justitiæ, & gratiæ sanctificantis. At qui baptismatis gratiam perceperunt, reprobantur propter originale peccatum remote, quatenus non datur eis donum perseverantiæ, & potentia proxime expedita per speciale illud adjutorium, quo Deus in homine operatur ut velit. Hæc Augustinus: hæc Patres Africani in Sardinia exules: hæc Magnus Gregorius apud Norisium, quem vide citato loco Vindiciarum.

II.
Solutio.

Nunc vero ad argumentum respondeo: Concilium Tridentinum definit in renatis nihil remanere damnationis, id est deleri penitus peccati maculam, tolli privationem sanctitatis, & justitiæ, infundi habitum gratiæ sanctificantis, non vero, ut impii putant hæretici, originalem labem non imputari, tegique, aut radi duntaxat; concedo. Definit Tridentinum ita nihil remanere damnationis, ut in singulis, qui renascuntur, sane-

tur vulnus concupiscentiæ, caro amplius non concupiscat adversus spiritum, redatur libertas illa vegetior, quam habuit Adam, aut ne succumbat, conferatur unicuique adjutorium, quo, & donum actualis perseverantiæ; nego. Sacrosancta enim Synodus eodem loco declarat, *Manere in baptizatis concupiscentiam vel fomitem: quam concupiscentiam aliquando Apostolus peccatum appellat, non quod vere & proprie peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat.* Et Sess. vi. Can. 22. definit *justificatum sine speciali auxilio Dei in accepta justitia perseverare non posse.*

Dices: Deus remittens culpæ reatum remittit etiam poenam peccati: Baptizatis remittitur culpæ reatus: Ergo baptizatis remittitur poena peccati.

Resp. dist. Majorem: Remittit etiam poenam peccati, id est omne debitum proxime & immediate connexum cum ipsa culpa concedo; connexum remote tantum & radicaliter; nego. Exclusio à gloria est proxime connexa cum reatu peccati, & remote connexa cum privatione potentie proxime expeditæ, sive specialis auxilii actualis perseverantiæ, quæ privatio est poena peccati. Qui ergo percipit baptismi gratiam, nequit proxime damnari propter originale peccatum, quoniam reatu hujus peccati caret, & nihil remanet in eo damnationis: damnatur tamen ob originale peccatum remote, quia, ut Africani Patres loquuntur in Epist. Synodica cap. 7. *Per nequitiam cordis (impius) in hominis terreni vetustate permanet, illius ibi iudicio derelictus, qui gratis salvat, jussuque damnat.*

Insurgens: Adam in statu innocentie caruit dono perseverantiæ, & adjutorio quo: neque tamen illo privatus est propter originale peccatum. Falsum est ergo denegare Deum donum actualis perseverantiæ in poenam peccati Adæ.

Resp. nego consequ. Nam Adam nulla origine vitiata, nulla putredine nequitie compactus non opus habebat hoc adjutorio: eique fortissimo permisit Deus facere quod vellet, suffulco gratia, sine qua perseverare non posset, non qua actu fieret perseverans. Tali enim gratia felix ille homo nulla pugna laceffit minime egebat. Nunc vero ad elationem reprimendam tumoremque superbie opus est amplioris gratiæ virtute, quam Deus aliquibus misericorditer elargitur, aliquibus jussu denegat, ne sibi ipsi humana fidat infirmitas, & gratiam agnoscat in iis qui liberantur, in iis vero qui derelinquuntur debi-

12.
Urgetur.

Respondetur.

13.
Instantia.

Solutio.

tum

tum ac iudicium. Legite Augustinum de Corrupt. & Grat. cap. xii.

14. *Obiectio 3. & Solutio.* Opp. 3. Non datur causa prædestinationis: Ergo nec reprobationis.

Resp. nego consequentiam; ut enim docet S. Pater lib. iiii. contra Julianum cap. 18. *Bonus est Deus, iustus est Deus. Potest aliquis sine bonis meritis liberare, quia bonus est: non potest quemquam sine meritis damnare, quia iustus est.* Ideoque querimus causam prædestinationis, & invenire non non possumus: querimus causam derelictionis, & invenimus eam causam esse peccatum originale: ait idem Augustinus in Epist. ad Sixtum. At de his supra.

15. *Obiectio ultima cum solutione.*

Opp. Ultimo: Nonnulli Theologi hanc sententiam comparant refutato superiori Capite dogmati Calviniano.

Resp. Iniquum esse horum Theologorum iudicium, & non solum fulgidissimum Ecclesiæ lumen Augustinum, verum etiam cuiusque ordinis Scriptores præclarissimos hac objectione irreverenter, & maxima sine pudore nequitia vexari. Inter Augustinianam, & Calvinianam sententiam prima ratio discriminationis intercedit; quod Calvinus reprobationis primariam causam non peccatum

constituit, sed absolutam Dei voluntatem: Augustinus contra neminem sine malo ejus merito docet reprobari. Deinde Calvinus asseruit homines ad interitum violenter impelli: at Augustinus, voluntate sua cadere qui cadit, & adiutorio gratiæ stare qui stat. Calvinus præterea, radi tantum, sed non remitti in baptizatis peccatum originis, ideoque proximam in his damnationis causam manere: Augustinus, percepta baptismi gratia originalem maculam prorsus abstergi, & remanere concupiscentiam ad agonem, causam damnationis remotam. Ad hæc Calvinus in ipsa concupiscentia peccati originalis statuit naturam: Augustinus autem in macula reatus, quem penitus delet baptismus. Calvinus denique nulli reprobo fidem veramque iustitiam concedit: & Augustinus reprobos plurimos & credere & iustificari fatetur, licet in accepta iustitia non perseverent finaliter. Perperam ergo nebulones offundunt tenebras splendidissimo nomini Augustini,

*Quem Christi gratia cornu
Ubiore rigans, nostro lumen dedit ævo.*
Inquit Prosper cap. 2. Cæm. contra Ingratos,

C A P U T XIX.

Abolvitur liber sextus non nullis circa Reprobationem impiorum adnotationibus.

S U M M A R I U M.

1. Nullum peccatum Divinæ reprobationis effectus est.
2. Bene verò permissio peccatorum, & iusta denegatio supernorum auxiliorum.

1. *Nullum peccatum reprobationis effectus est.*

PAUCIS hoc postremum caput expediam quibusdam propositis, quæ ex dictis facillime percipiuntur. Ac nonnulla de Reprobationis effectibus, quædam de reproborum numero, ac via perditionis brevissime recensēbo.

De reprobationis effectibus hæc occurrunt. Primo, cum Deus neminem ad peccatum compellat, neque sit efficiens causa malorum culpæ, nullum peccatum Divinæ reprobationis effectus est, sed potius causa. Definit enim Valentinus Concilium Can. 3. *In damnatione meritum malum præcedere justum iudicium Dei.* Et quidem originalis culpæ præscientia hominum reprobationem non sequitur, sed antevertit. Alia peccata non efficiuntur Dei prædeterminatione, sed ex voluntatis malitia, neque decretum aliud supponunt, nisi permissivum. Sunt vero peccata reprobationis causa diverso modo; Originale reprobationis negativæ sensu quæstione præcedenti explicato: & peccatum, quod cum morte conjungitur,

3. Distā de effectibus prædestinationis hic proportionaliter advertenda veniunt.
4. De numero reproborum.
5. Quibus gradibus constet scala perditionis?

qualecunque illud sit, reprobationis positivæ, & interitus sempiterni. Sed in Angelis, qui non sunt ex vitiata massa producti, fuit reprobationis motivum actuale peccatum.

Erunt ergo reprobationis effectus permissio actualium peccatorum, & iusta denegatio supernaturalium auxiliorum, non quidem omnium, sed eorum, quæ efficaciter ad gloriam perducunt, quorum non sunt vasa iræ, filique perditionis participes. Deus enim prævidendo aliquorum peccata decernit impios æternæ pœnæ punire, statuitque eadem peccata non impedire speciali gratiæ adiutorio, relinquens hominem in manu consilii sui, eumque obdurans & excacans subtrahendo gratiam, non imperitendo malitiam: ad malum quippe sufficit se sola creata voluntas, imo & inclinatur perduelli concupiscentia; quæ est pœna peccati, neque vincitur nisi contraria delectatione iustitiæ. Quam ob rem subtrahente Deo auxilium victoris gratiæ, sequitur voluntarium peccatum,

2. *Bene verò permissio peccatorum, & iusta denegatio supernorum auxiliorum.*